

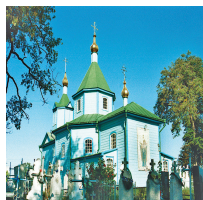
В. С. Годунко

Дубровиця

ДУБРОВИЦЯ (до 1944 – Домбровиця) – місто Рівненської області, райцентр. Знаходиться на р. Горинь (притока Прип'яті, бас. Дніпра), за 126 км від обл. центру, за 25 км від кордону з Білоруссю та за 3 км від залізнич. ст. Дубровиця. Має автобусне сполучення з містами Мінськ, Пінськ (Білорусь), Рівне, Сарни та смт Зарічне. Площа 8,8 км². Насел. 9644 особи (2001, складає 88,8 % до 1989), переважно українці. Назва міста походить від слова «дубровиця» – невеликий дубовий гай. Уперше згадується під 1005 у переліку міст, які мали б належати до єпископії у Турові (нині с-ще Гомел. обл., Білорусь), де Володимир Великий заснував єпископ. кафедру. Такий істор. факт зафіксовано у кн. «Творение святого отца нашего Кирилла Туровского», виданій у друкарні Києво-Печер. лаври 1880. До серед. 12 ст. входила до складу Турово-Пінського князівства, від 2-ї пол. 12 ст. – центр уділ. князівства. Є відомості (Іпатіїв. літопис), що 1183 дубровиц. князь Гліб Юрійович брав участь у битві з половец. ханом Кобяком. На поч. 13 ст. Дубровиц. князівство потрапило в залежність від галиц.-волин. князів. Під час монголо-татар. навали 1240 Д. зазнала руйнувань. Від серед. 14 ст. – у складі Великого князівства Литовського, була вотчиною князів Гольшанських. Рід Гольшанських мав статус «княжат головних», право законодавства (видання норматив. документів) та суду над своїми підданими. Ці привілеї дозволили Д. фактично стати державою в державі. Стараннями і коштом дубровиц. княгині А. Гольшанської видано Пересопницьке Євангеліє 1556–61. Саме на ньому складають присягу на вірність народу Президенти незалеж. України. З того ж знат. княжого роду – св. Юліанія (У. Гольшанська) – покровителька міста, яку канонізовано з ініціативи митрополита Петра Могили (її мощі – у Києво-Печер. лаврі). Після Люблін. унії 1569 Д. відійшла до Польщі. 1571 її як посаг отримав рос. князь А. Курбський, який утік до Литви від покарання моск. царя Івана IV Грозного. Від кін. 16 ст. поширена польс. назва м-ка – Домбровиця. 1695 тут засн. колегіум катол. ордену піаристів. Після 3-го поділу Польщі 1795 – у межах кордонів Рос. імперії, стало містечком, адм. центром Домбровиц. пов. Волин. губ. У 18–19 ст. містечко належало графам Плятерам. 1809 у Д. побудована суконна мануфактура. Від поч. 19 ст. в околицях почали розробляти поклади бурштину. На 1860 тут мешкало 3743 особи, у 1900-х рр. – 5650. На поч. 20 ст. у Д. працювали підприємства смолокур., деревооброб., спирт. пром-стей. Від 1920 – у складі Сарнів. пов. Поділ. воєводства (від 1931 – Волинського) Польщі. 1939 Д. увійшла до складу УРСР, від 1940 – місто, адм. центр Дубровиц. р-ну Ровен. (нині Рівнен.) обл. Жит. зазнали

сталін. репресій. Від 9 липня 1941 до 10 січня 1944 – під нім.-фашист. окупацією. До серед. 1950-х рр. діяло підпілля ОУН-УПА. Гол. підприємства: ВАТи – «Дубровиц. завод “Металіст”», «Дубровиц. завод зварювал. матеріалів “Іскра”», «Україна» (лісопил. виробництво); ТОВ «Полісся-Продукт»; держлісгосп. У Д. – 3 заг.-осв. школи, ліцей, ПТУ, 3 дитсадки; центр. рай. лікарня, стомат. поліклініка, дит. консультація, станція швидкої мед. допомоги, СЕС, вет. лікарня; рай. Будинок культури, кінотеатр, 2 б-ки, муз. школа, [Дубровицький історико-етнографічний музей](#); ДЮСШ. Є готель, відділ. 4-х банків. Реліг. громади: УПЦ КП, УПЦ МП, РКЦ, євангел. християн-баптистів. Серед пам’яток архітектури – костел Іоана Хрестителя (1695–1702), церква Різдва Богородиці (1861), Микол. церква (1872). Досліджено залишки городища 11–13 ст. Видатні уродженці: фізик, дійс. чл. Франц. АН, лауреат Нобелів. премії (1992) *Г. Шарпак*, д-ри н. історик *М. Алексієць* та фізик *В. Савицький*; актриса, засл. арт. України [Т. Каспрук](#). Встановлено погруддя Т. Шевченка, пам’ятники св. Юліанії, А. Гольшанській, трудівникам міста, воїнам, які загинули під час 2-ї світової війни.

Фотоілюстрації

Бібліографічний опис:

Дубровиця / В. С. Годунко // Енциклопедія Сучасної України [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. – К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2008. – Режим доступу: <https://esu.com.ua/article-19298>. – Останнє поновлення : 2023.

2001-2025 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України ([докладніше](#)).